

Enligt sändlista

Beslut om naturreservat för Stensvattsberget i Bjurholms kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd fastställer länstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 2.

Administrativa uppgifter

Namn	Stensvattsberget
Nummer	2402243
Reg-DOS id	2020169
Natura 2000	-
Kommun	Bjurholm
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 10 km SV Bjurholm, ekokarta 20j7b-c Mittkoordinat (RT90 2,5 gon V): 1660102, 7087855
Naturgeografisk region	30 a, Norrlands vågiga bergkullterräng med mellanboreala skogsområden
Värdestrakt	-
Bränningstrakt	-
Gräns	Se beslutscharta
Markägare	Sveaskog
Fastighet	Del av Stensvattsmarken 3:1
Förvaltare	Länstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	63 ha
Skyddad areal produktiv skog	57 ha

Syftet med reservatet

Syftet med Stensvattsbergets naturreservat är att bevara miljöer och strukturer som kännetecknar boreala grannaturskogar och boreala brandpräglade tallnaturskogar. Genom bevarandet säkerställs livsmiljöer för de organismer som är beroende av dessa ekosystem. Syftet nås genom naturvårdsbränning samt fri utveckling vilket innebär att naturliga processer tillåts fortgå ostört. Naturskogsstrukturer som skiktning, äldre lövträd, gamla grova träd och död ved ska förekomma i gynnsam omfattning. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska

naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna nyttjas för naturstudier, undervisning samt forskning.

Motiv för beslutet

Stensvattsbergets naturreservat ligger öster om sjön Stensvattnet och utgörs av delar av ett bergsmassiv med två nord-syd-gående åsryggar och mellanliggande mindre myrmarker. Reservatets skogar består till stor del av naturskogsliknande barrskogar, mer eller mindre talldominerade och med vissa spår av äldre huggningar. Naturvärdena i området är främst knutna till gamla träd, i västsluttningarna främst till gamla och grova tallar som i flera fall har brandljud, men även till gamla grova aspar och sälgar som finns spridda i större delen av reservatet. Flera sällsynta och rödlistade arter har hittats inom området, exempelvis dvärgbägarlav, lunglav, järpe, lavskrika och nattviol.

Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att bevara dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet är avgörande för att bevara dess ursprungliga flora och fauna. För att livskraftiga populationer av dessa växter och djur långsiktigt ska överleva i landskapet krävs att tillräckligt stor andel av skogsmarken håller de ekologiska kvaliteter som arterna behöver för att kunna överleva, reproducera och sprida sig. Skogarna i Stensvattsberget håller hög ekologisk kvalitet och har stor betydelse för flera sällsynta och hotade arter som är helt beroende av gamla naturskogar. Stensvattsberget ligger också i en region med mycket stora brister när det gäller bevarade naturskogar vilket ytterligare förstärker områdets bevarandevärde.

Länsstyrelsen bedömer att området är prioriterat enligt de nationella och regionala strategierna för skydd av skog. I och med detta beslut om naturreservat så skyddas 57 hektar produktiv skogsmark med höga naturvärden. Skyddet av detta område bidrar därigenom till att nå miljömålet Levande skogar.

Stensvattsberget är viktigt för bevarande av den biologiska mångfalden. Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk och andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med ett bevarande av områdets värden. Därför är detta, enligt länsstyrelsens uppfattning, ett område som i enlighet med miljöbalkens 1 kap 1 § bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap 4 §.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för bevarandet av den biologiska mångfalden och för allmänheten är stora och överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap 25 § har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Ärendets beredning

Naturvårdsverket fick 2002 i uppdrag av regeringen att genomföra en naturvärdesbedömning av all statlig skogsmark, det s.k. SNUS-uppdraget. Syftet var att värdera den befintliga kunskapen och att bedöma vilka områden som behövde ges ett formellt skydd som naturreservat. Ett mycket omfattande inventeringsarbete genomfördes av länsstyrelsen i Västerbotten under 2003 och 2004. Resultatet redovisades i rapporterna Skyddsvärda statliga skogar, med rapportnummer 5343 (2004) och 5474 (2005) utgivna av Naturvårdsverket. Eftersom arealen skyddsvärd skog vida översteg det regionala miljömålet enades myndigheterna tillsammans med Sveaskog om att göra en prioritering av de identifierade områdena. Ett fördjupat samråd hölls mellan Naturvårdsverket, länsstyrelserna i Norr- och Västerbotten samt Sveaskog. Samrådet kallades "kategorisering av områden på Sveaskogs markinnehav" och innebar att de aktuella områdena fördes till olika kategorier; formellt skydd som naturreservat, skyddat av Sveaskog eller brukat med olika nivå av naturhänsyn. Resultatet av den kategoriseringen redovisades för Västerbottens del i rapport 5497 (2005), utgiven av Naturvårdsverket.

Under 2008 träffades en överenskommelse mellan Sveaskog och Naturvårdsverket med syfte att ge särskilt värdefulla naturskogsområden ett långsiktigt skydd. Syftet var också att bidra till genomförandet av miljö kvalitetsmålet *Levande skogar* och att underlätta och rationalisera myndigheternas arbete med att ge de utpekade områdena ett långsiktigt lagfäst skydd som naturreservat. Överenskommelsen innebär för Västerbottens del att de 44 områden som kategoriserats som naturreservat och ännu inte förvärvats av Naturvårdsverket, kan inrättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning från Sveaskogs sida. I normalfallet kvarstår Sveaskog som markägare.

Stensvattsberget är ett område som klassats som naturreservat i den ovan nämnda kategoriseringsrapporten och dessutom omfattas av överenskommelsen om långsiktigt skydd av särskilt värdefulla naturskogsområden.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter. Yttranden har inkommit från Naturvårdsverket, SGU och Sveaskog. Ingen av dessa hade någon direkt erinran mot beslutet, men Naturvårdsverket hade några generella synpunkter angående bränning som skötselmetod, SGU gav förslag på en ändrad och mer utförlig beskrivning av jordarter i området och Sveaskog kom med några övergripande synpunkter. Skälig hänsyn har tagits till remissinstansernas synpunkter i beslutet.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser ska gälla.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet enligt B-föreskrifterna och som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen. Virke och avverkningsrester, som genereras vid eventuella skötselåtgärder och som av naturvårdsskäl inte bör lämnas i reservatet, får tillvaratas av markägaren.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, tex. vindkraftverk, torn, bro, spång, mast, mark- eller luftledning
2. anlägga parkeringsplats, väg, led eller stig,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dikesrensa, dämna, dränera, utfylla, tippa, dumpa eller anordna upplag,
4. bortforsla, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, upparbeta vindfällan, ta frö eller vidta någon skogsbruks- eller skogsvårdsåtgärd,
5. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart,
6. framföra motordrivet fordon, med undantag för uttransport av fälld älg, björn och i förekommande fall kronhjort vid jakt samt för snöskoterkörning på snötäckt, väl tjälad mark,
7. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäingsmedel,
8. utan Länsstyrelsens tillstånd anordna orientering eller annan idrottstävling.

B. Föreskrifter om förpliktelse för fastighetsägare och/eller annan sakägare att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

1. Utmärkning av reservatet,
2. uppsättning av informationstavlor,
3. naturvårdsbränning och därmed nödvändiga åtgärder (t.ex. grävning av mineraljordssträng, användande av skum, gel eller liknande medel),
4. undersökningar och övervakning av mark, vegetation och djurliv.

C. Föreskrifter om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i övrigt, inom reservatet (7 kap 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon, med undantag för snöskoterkörning på snötäckt, väl tjälad mark,
2. störa djurlivet, t ex genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m,
3. göra åverkan på mark- eller växtlighet, döda, stående och liggande träd inräknade,
4. plocka eller insamla växter eller växtdelar, lavar, mossor och svampar med undantag för bär och matsvamp,
5. fånga eller insamla insekter och andra djur,
6. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift och därmed jämförbar anordning,
7. elda, med undantag av mindre brasor (max 0,5 m²) med egen medhavd ved.

Föreskrifterna under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte nyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området.

Enligt 29 kap 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Efter bildandet av naturreservatet omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen.

Chris Heister

Åsa Granberg

Bilagor

1. Beslutslista
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

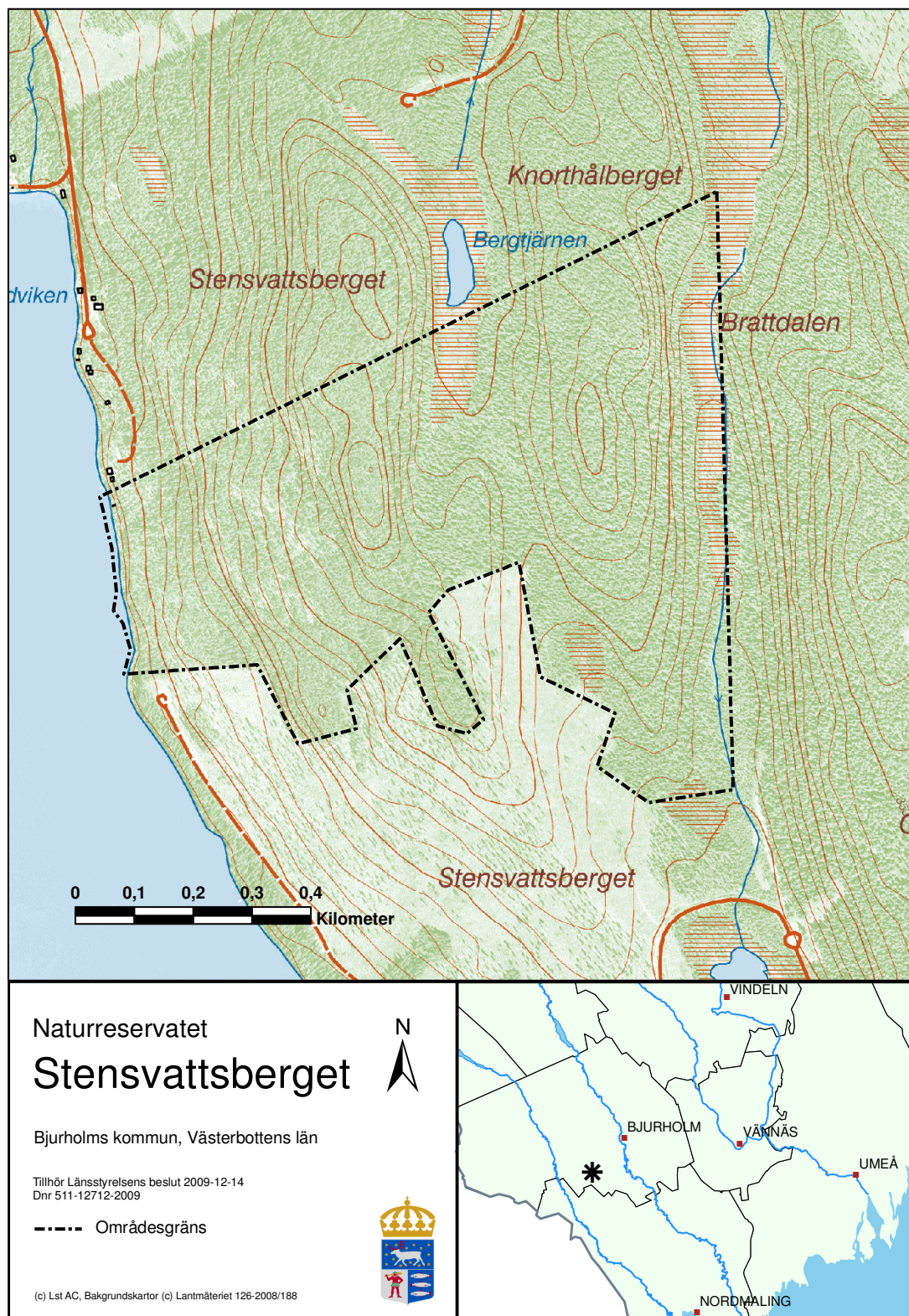
Sändlista, remiss och beslutskopior

Bjurholms kommun, 916 81 Bjurholm
Lantmäterimyndigheten i AC-län, Box 3044, 903 02 Umeå
SGU, Uppsala, Box 670, 751 28 Uppsala
Skogsstyrelsen, Köpmannagatan 49, 916 31 Bjurholm
Vilhelmina Norra Sameby, Lappudden, 910 94 Dikanäs
Vapstens sameby, c/o Jon Mikael Labba, Box 107, 920 64 Tärnaby
Naturskyddsföreningen i Västerbotten, c/o Torgny Forsgren,
Linnévägen 10A, 1 tr, 921 34 Lycksele
Sveaskog, Helena Dehlin, Mikaelsvägen 3, 922 31 Vindeln
Naturvårdsverket, att. Thomas Pettersson, 106 48 Stockholm
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
Räddningstjänsten Bjurholm, Bjurholms kommun, 916 81 Bjurholm
Västerbottens Ornitologiska förening, att. Per-Olov Nilsson,
c/o Erik Owusu-Ansha, Nymfens Väg 33, 907 52 Umeå

Sändlista, enbart beslutskopior

Naturvårdsregistret
Sveaskog Naturupplevelser AB, Anders Harr, Nygatan 19, 933 31
Arvidsjaur

Beslutskarta till Stensvattsbergets naturreservat

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 2 till "Beslut om
naturreservat för Stensvattsberget".

SKÖTSELPLAN

Datum
2009-12-14

Ärendebeteckning

511-12712-2009

Arkivbeteckning

2402243

1(8)

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET STENSVATTSBERGET I BJURHOLMS KOMMUN

Foto: Andreas Garpebring /Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå
Växel: 090-10 70 00

1. Syftet med säkerställande och skötsel

Syftet med Stensvattsbergets naturreservat är att bevara miljöer och strukturer som kännetecknar boreala grannaturskogar och boreala brandpräglade tallnaturskogar. Genom bevarandet säkerställs livsmiljöer för de organismer som är beroende av dessa ekosystem. Syftet nås genom naturvårdsbränning samt fri utveckling vilket innebär att naturliga processer tillåts fortgå ostört. Naturskogsstrukturer som skiktning, äldre lövträd, gamla grova träd och död ved ska förekomma i gynnsam omfattning. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna nyttjas för naturstudier, undervisning samt forskning.

2. Beskrivning av naturreservatet

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Stensvattsberget
Nummer	2402243
Reg-DOS id	2020169
Natura 2000	-
Kommun	Bjurholm
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 10 km SV Bjurholm, ekokarta 20j7b-c Mittkoordinat (RT90 2,5 gon V): 1660102, 7087855
Naturgeografisk region	30 a, Norrlands vågiga bergkullterräng med mellanboreala skogsområden
Värdetrakt	-
Bränningstrakt	-
Gräns	Se beslutskarta
Markägare	Sveaskog
Fastighet	Del av Stensvattsmarken 3:1
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	63 ha
Skyddad areal produktiv skog ¹	57 ha

¹ Baserat på Sveaskogs beståndsregister. Indelningen i naturtyper och skötselområden är baserat på andra kriterier och överresstämmer därför inte alltid med detta.

2.2 Naturtyper inom området

Naturtypsindelning ¹		Areal (ha)
Skog	Granskog av blåbärsris-typ (2.1.2.1)	18,0
	Barrblandskog av blåbärsris-typ (2.1.3.3)	16,6
	Tallskog (2.1.1)	22,2
	Sumpgranskog av ris-typ (2.1.2.3)	2,5
	Björkskog av ris-gräs-typ, sumpvariant (2.2.1.6)	0,9
Våtmark	Fattigkärrvegetation (3.2)	2,4

¹Naturtypsindelning enligt *Vegetationstyper i Norden, 1994* (se bilaga 1).

Naturtypsindelning ²		Areal (ha)
Skog	Västlig taiga – granskog (9011)	18,0
	Västlig taiga – barrblandskog (9015)	16,6
	Västlig taiga – tallskog (9012)	22,2
	Västlig taiga – sumpgranskog (9003)	1,2
	Västlig taiga – sumpblandskog (9006)	1,3
	Västlig taiga – blandskog (9016)	0,9
Våtmark	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)	2,4

²Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur, *rådets direktiv 92/43 EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter* (se bilaga 2).

2.3 Beskrivning av reservatet

Stensvattnets naturreservat ligger öster om sjön Stensvattnet, ca en mil sydväst om Bjurholm. Området utgörs av delar av ett bergsmassiv och inkluderar två utav massivets tre parallella nord-syd-gående åsryggar. I reservatet ingår även två små mellanliggande myrar. Den västra delen av reservatet gränsar mot Stensvattnet och i norr ansluter privat mark med höga naturvärden. I övrigt omges reservatet i huvudsak av hyggen och ungskogar. Området ligger nästan helt ovanför högsta kustlinjen, som här ligger vid ca 265 meter över havet. När havsnivån var som högst efter istiden låg havsytan ca 270 meter över dagens havsnivå och reservatet låg då på stranden av en ö. Eventuellt kan spår av detta synas i form av svallad morän i de allra lägsta delarna av reservatet. Stensvattnets och Knorthålsbergets former styrs helt av den underliggande berggrunden och jordtäcknet är i allmänhet tunt och osammanhängande. I de lägre delarna är moräntäcknet mäktigare och jämnar ut formen av berggrunden som består av röd till grå, grovkorning och porfyrisk granit, s.k. Revsundsgranit, vilken är karakteristisk för länets inland.

Reservatets skogar består till stor del av naturskogsliknande barrskogar, mer eller mindre talldominerade och med vissa spår av äldre huggningar. Naturvärdena i området är främst knutna till gamla träd, i västsluttningarna främst till gamla och grova tallar som i flera fall har brandljud, men även till gamla grova aspar och sälgar som finns spridda i större delen av reservatet.

I västsluttningarna ner mot sjön och ner mot den lilla myren i mitten av reservatet står talldominerade 110-125-åriga skogar. Här finns allmänt med gamla grova

tallar med brandljud och även en hel del äldre lövträd. De högsta naturvärdena finns i den övre delen av sjöslutningen med lodytor och berg i dagen. Mängden död ved är dock liten i hela området och spåren av äldre tiders skogsbruk relativt vanliga.

I östsluttningarna är graninslaget betydligt större. Huvuddelen av skogen är av frisk blåbärsristyp men fuktiga mindre områden med örtvegetation förekommer i de brantare sluttningarna. Också områden med sumpskogskaraktär förekommer i myr- och bäckkanter. Även här finns en hel del lövträd, främst björk men även asp, och här är mängden död ved större än i de talldominerade delarna vilket stärker områdets naturvärden.

Översiktskarta Stensvattnetsbergets naturreservat. Röd gräns = Stensvattnetsbergets naturreservat, grön gräns = befintliga och snart blivande reservat.

Stensvattsbergets karaktär av talldominerade skogar, med inslag av mer produktiva grandominerade partier och med betydande inslag av löv, främst grov asp och gammal sälg, gör området gynnsamt för växter och djur som är beroende av denna typ av ekosystem. Följande noteringar av ovanliga och intressanta arter har gjorts i området (hotkategori enligt rödlistan 2005 anges inom parentes): *Svampar*: Ullticka. *Lavar*: violettgrå tagellav (NT), lunglav (NT), dvärgbägarlav (NT), skinnlav, bårdlav, stuplav. *Fåglar*: Järpe, lavskrika och videsparv. *Kärlväxter*: Nattviol, spindelblomster, klibbal, torta.

Foto: Andreas Garpebring /Länsstyrelsen

3. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 3 skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i området (bilaga 3). För varje skötselområde redovisas ett eller flera mätbara bevarandemål. Skötselområdets bevarandetilstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

3.1 Skötselområde 1, skog med fri utveckling, areal 20 ha

Skötselområdet består av de grandominerade delarna av reservatet. Majoriteten av skötselområdet har redan idag tydliga naturskogsqualiteter med gott om död ved och gamla träd. Resterande delar av området består också av äldre skog men har högre påverkansgrad än den övriga skogen och tydligare spår av äldre tiders skogsbruk. Skötselområdets skogar ska lämnas för fri utveckling, vilket innebär att utvecklingen ska präglas av naturliga processer så som trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av

träd i skogen. Det innebär även att spontan brand bör tillåtas brinna inom reservatet så långt det är möjligt utifrån säkerhetsmässiga aspekter. De arealer skog i skötselområdet som ej utgörs av naturskog i dag ska på sikt och genom frånvaro av mänskliga ingrepp få utvecklas mot ett naturskogsartat tillstånd med samma bevarandemål som omgivande skogar.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen naturskogsartad barrskog uppgår till 20 ha.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

3.2 Skötselområde 2, talldominerad skog med naturvårdsbränning, areal 40 ha

Skötselområde 2 består av de talldominerade delarna av reservatet samt en mindre del med sumpigare blandskog, vilken tagits med av praktiska skäl. Majoriteten av områdets skogar är tydligt brandpräglade vilket kan ses på brända stubbar och levande träd med brandljud. Brand var historiskt sett mycket vanligare i västerbottens skogar förr än vad det är idag. Idag brinner skogarna mycket sällan vilket bl.a. medför att tallen har svårt att föryngras och skogen successivt tätar när andelen gran ökar. För att upprätthålla prägeln av brand, säkerställa återväxten av tall, motverka granifiering och gynna de organismer som är direkt knutna till brand eller till brandpräglade habitat ska skötselområdet brännas en gång inom de närmaste tio åren och därefter med ett intervall av ca hundra år, om området inte har brunnit naturligt innan dess. Om det är att föredra praktiskt så kan området delas upp i olika delområden som bränns vid olika tidpunkt. Alla delar av skötselområdet ska dock ha brunnit någon gång inom de närmsta tio åren, med undantag för den sumpigare delen vilken *kan* men inte nödvändigtvis *ska* brännas. De arealer skog i skötselområdet som ej utgörs av naturskog i dag ska på sikt och genom brand få utvecklas mot ett naturskogsartat tillstånd med samma naturvärden och bevarandemål som resterande skogar i skötselområdet.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen brandpräglad skog uppgår till 38 ha
- naturvårdsbränning eller naturlig brand berör minst 38 ha av området minst vart 100:e år

Skötselåtgärder

Naturvårdsbränning skall utföras inom skötselområdet. En exakt avgränsning för enskilda naturvårdsbränningar tas fram i samband med den detaljplan som görs strax innan bränningen (brandplanen). De utvalda delarna bör brännas med ett för området naturligt intervall, vilket är med ca 100 års mellanrum. Om graninväxning i delar av området utgör ett hinder kan avverkning för att underlätta kontrollerad bränning genomföras. Ovan beskrivna åtgärder kommer att infogas i en övergripande planering för naturvårdsbränning i länets samtliga naturreservat. Det innebär att en

prioritering kommer att ske inom tillgängliga resurser, där ovan beskrivna skötselåtgärder kommer att vägas mot liknande åtgärder i andra naturreservat.

3.3 Skötselområde 3, våtmarker med fri utveckling, areal 2 ha

I de lägre liggande delarna mellan bergskammarna ligger några små myrmarker som tillsammans bildar skötselområde 3. Dessa myrmarker ska utvecklas fritt utifrån naturliga hydrologiska processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen våtmarker uppgår till 2 ha
- hela skötselområdet har en ostörd hydrologi

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

4. Skötselområden för friluftsvärden med mål och åtgärder

Hela reservatet redovisas som ett skötselområde med avseende på friluftsliv och anläggningar (bilaga 4). Besöksfrekvensen till Stensvattsberget bedöms bli liten. Visserligen ligger reservatet nära bebyggelsen vid Stensvattnets strand, men i dagsläget finns inga tydliga stigar som tyder på att området används särskilt flitigt för friluftsliv. En eventuell ökning av besök till följd av reservatsbildningen bedöms inte komma att äventyra området naturvärden.

4.1 Skötselområde för Friluftsliv och anläggningar

Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas utifrån dess naturgivna förutsättningar. Nyttjandet av området som utflyktsmål ska främjas genom att två informationsskyltar (A3) med karta över reservatet sätts upp på de platser besökare kan förväntas komma in i reservatet, se placering i bilaga 4.

Mål

- Det ska finnas två väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av naturmiljöer i reservatet, föreskrifter för allmänheten samt en karta

Skötselåtgärder

- Montering av informationsskyltar.

5. Övriga anläggningar

Inga övriga anläggningar finns inom reservatet.

6. Nyttjanderätter

Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

8. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var
Montering av informationsskyltar	Se bilaga 4
Naturvårdsbränning	Se bilaga 3

9. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även utmärkningar och skyltar inom reservatet. Uppföljningen ska ske minst vart annat år. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

9.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras.

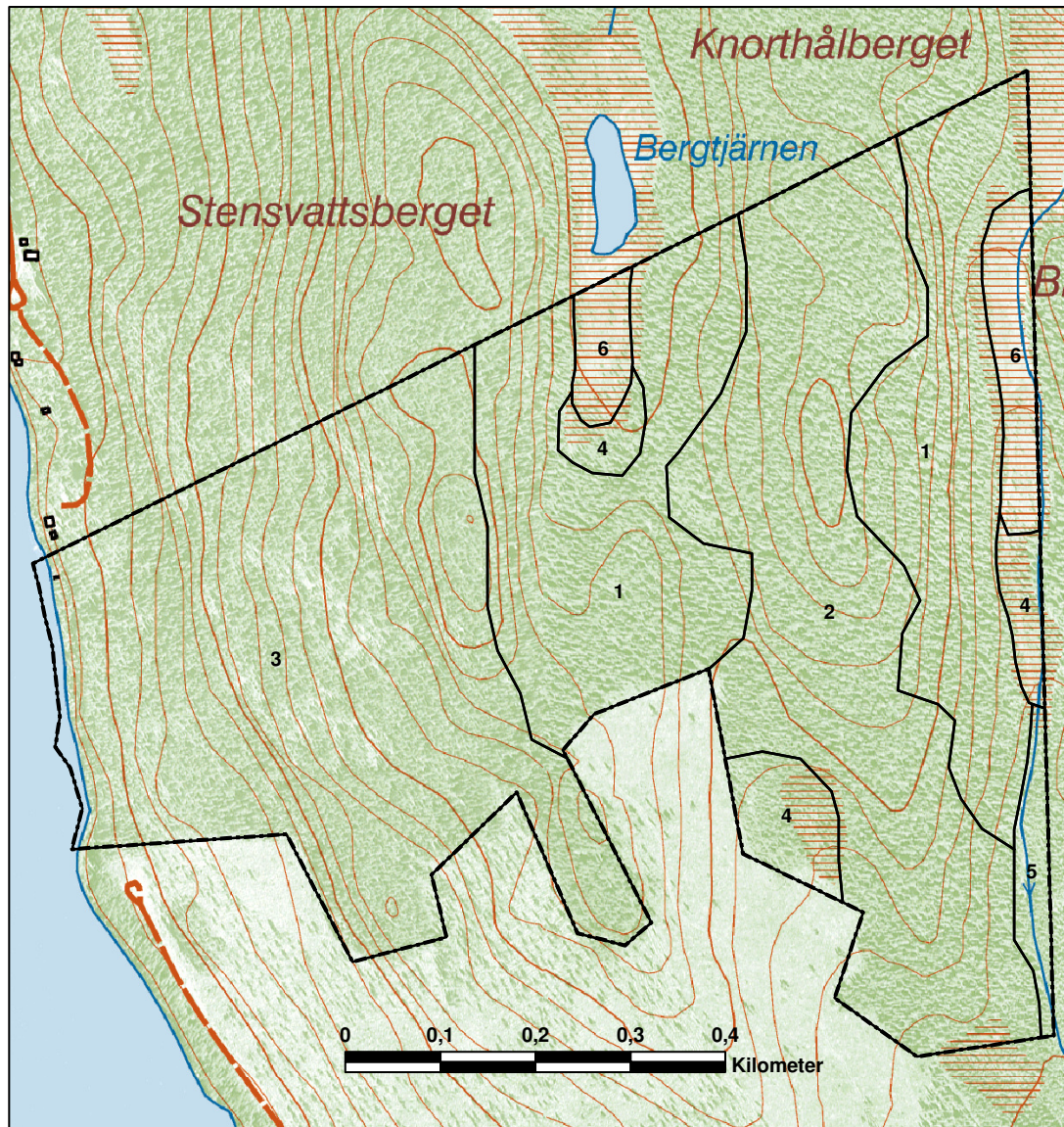
9.2 Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden och enligt den indelning i naturtyper för basinventering av skyddad natur som presenteras på kartan i bilaga 2. Indelningen kan komma att ändras efter ytterligare fältbesök i reservatet eller efter att området har flygbildstolkats.

Kartbilagor:

1. Naturtypsindelning enligt Vegetationstyper i Norden
2. Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur (N2000)
3. Skötselområden för naturvärden
4. Anläggningar för friluftsliv

Naturtypsindelning enligt Vegetationstyper i Norden

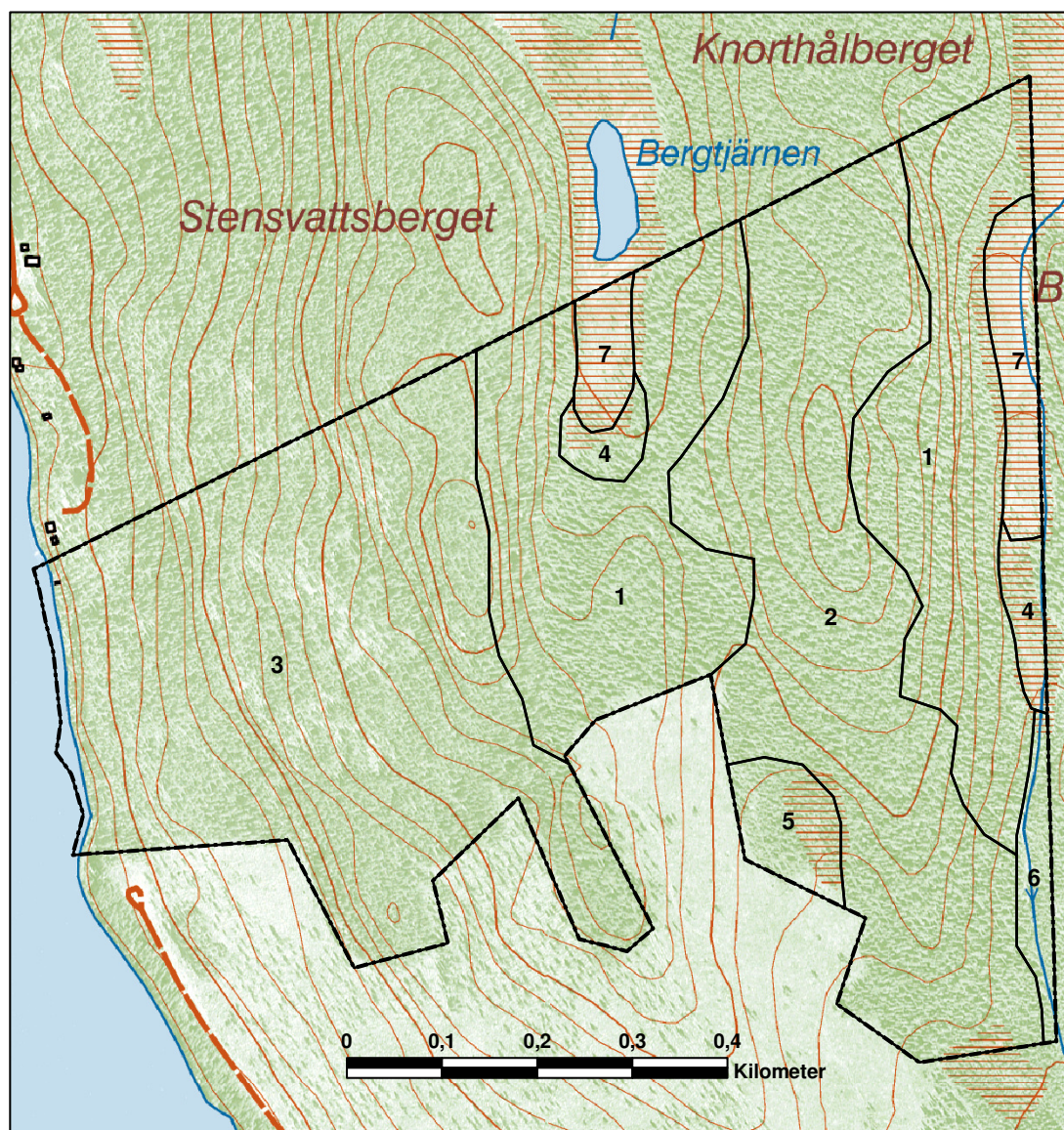

Karta över naturtyper enligt vegetationstyper i Norden, tillhörande skötselplan för Stensvattsbergets naturreservat, dnr 511-12712-2009

1. Granskog av blåbärsristyp (2.1.2.1)
2. Barrblandskog av blåbärsristyp (2.1.3.3)
3. Tallskog (2.1.1)
4. Sumpgranskog av ristyp (2.1.2.3)
5. Björkskog av ris-grästyp, sumpvariant (2.2.1.6)
6. Fattigkärrvegetation (3.2)

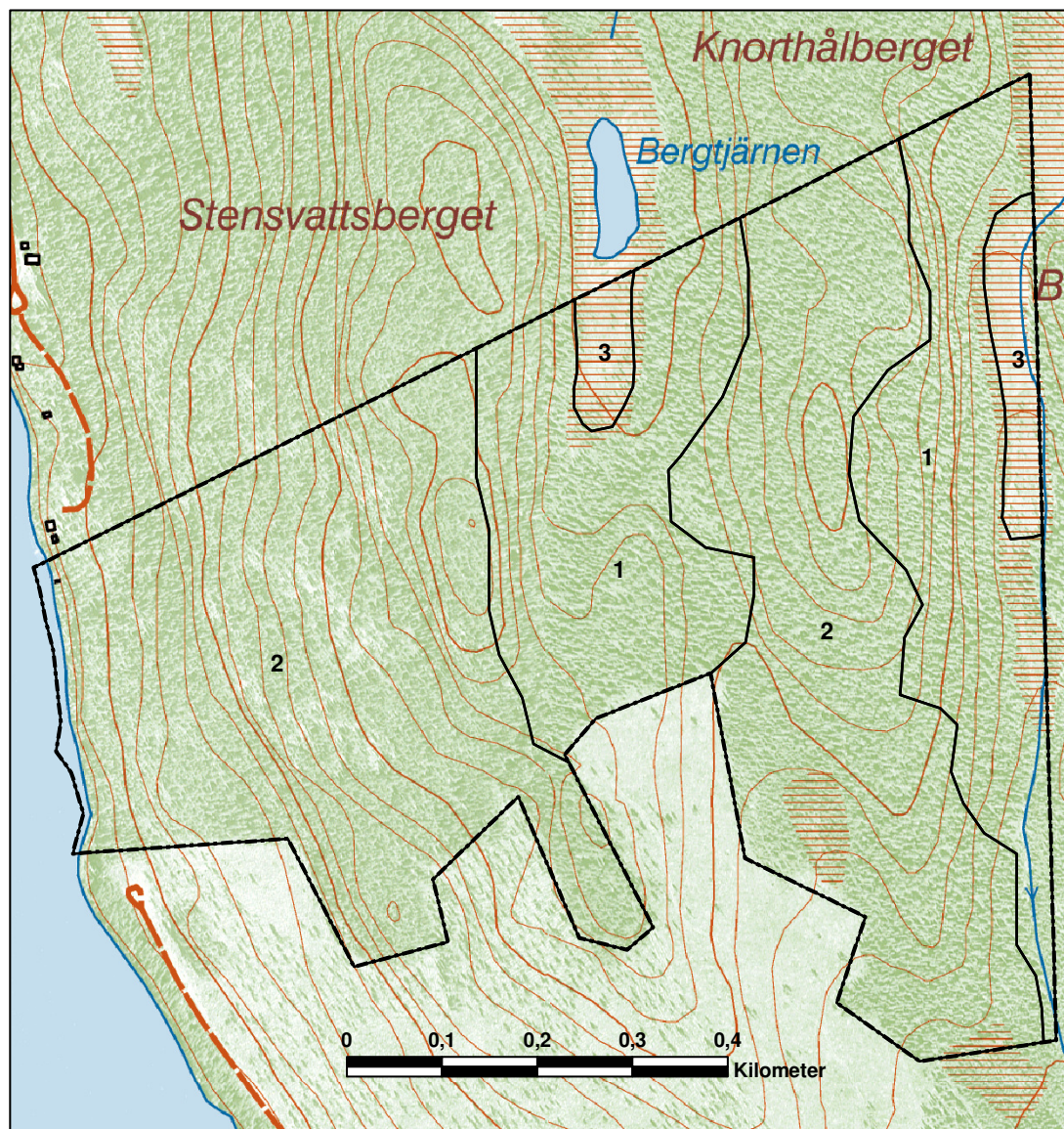
Naturtypsindelning enligt Basinventering av skyddad natur (N2000)

Karta över naturtyper enligt basinventeringen av skyddad natur, tillhörande skötselplan för Stensvattsbergets naturreservat, dnr 511-12712-2009

1. Västlig taiga – granskog (9011)
2. Västlig taiga – barrblandskog (9015)
3. Västlig taiga – tallskog (9012)
4. Västlig taiga – sumpgranskog (9003)
5. Västlig taiga – sumpblandskog (9006)
6. Västlig taiga – blandskog (9016)
7. Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)

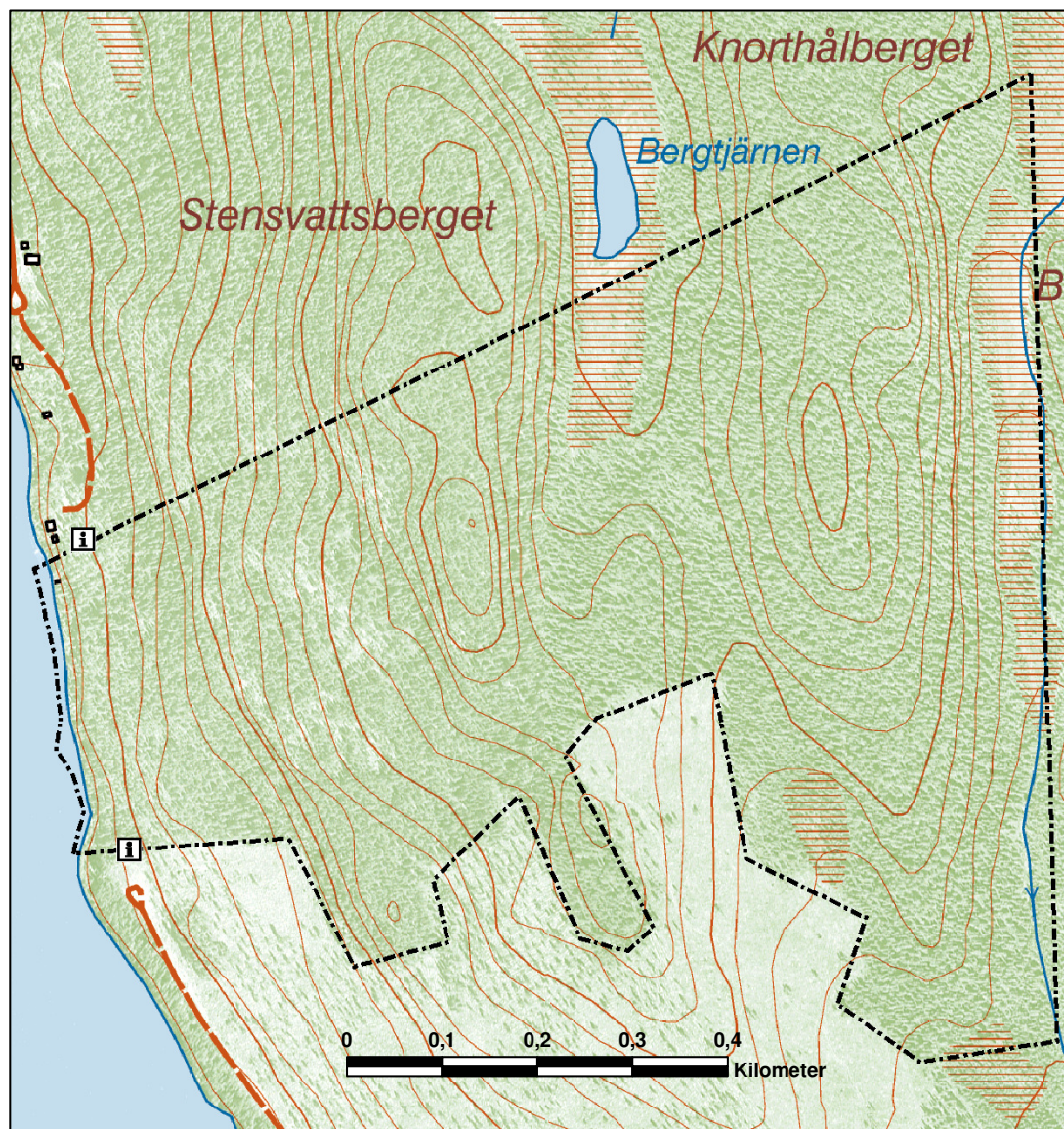
Skötselområden för naturvärden

Karta över skötselområden för naturvärden, tillhörande skötselplan för Stensvattsbergets naturreservat, dnr 511-12712-2009

1. Skog med fri utveckling
2. Talldominerad skog med naturvårdsbränning
3. Våtmarker med fri utveckling

Anläggningar för friluftsliv

Karta över placeringen av informationsskyltar, tillhörande skötselplan för Stensvattsbergets naturreservat, dnr 511-12712-2009